

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 15

Zlín

okresní pracoviště Kroměříž

Inspekční zpráva

Speciální školy a speciální školská zařízení pro žáky s více vadami
Kroměříž, Štěchovice 1361 PSČ 767 01

Identifikátor ředitelství školy: 600 025 608

IZO: 108020860

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: Kroměříž

Čj.	154-117/98-11094
Signatura	ko2ps201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	4
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura	7
3.3.2 Personální struktura	6
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	8
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	9
3.6 Vedení povinné dokumentace	9
3.7 Výroční zpráva	9
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	10
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .11	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	11
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	11
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	12
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	14
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	14
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	13
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	13
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	14
5 ZÁVĚR	16
5.1 Závěry inspekce	16
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	16
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	17
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	17
5.5 Další adresáti zprávy.....	17
5.6 Připomínky ředitele(ky) školy	17

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

3. - 5. listopad 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Jarmila Jajtnerová
Členové týmu: Mgr. Alena Demlová
Mgr. Vlasta Machalová

1.4 Ředitel(ka) školy

Mgr. Miroslava Malenovská

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Povinná dokumentace školy dle § 38a Zákona č. 138/1995 Sb., výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98, zpráva o hospodaření v roce 1997, koncepce dalšího rozvoje školy, plán práce na školní rok 1998/99, plán hospitační činnosti, záznamy z hospitací, kritéria pro poskytování nenárokových složek platu, individuální výchovně vzdělávací plány žáků, slovní hodnocení žáků, fotodokumentace školy, tematické plány učiva, sešity, práce a výrobky žáků, dotazník pro rodiče, podkladové tabulky ČŠI, inspekční zpráva ČŠI č.j. 154-13/98-11094.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Škola vyučuje podle těchto vzdělávacích programů:

1. Vzdělávací program zvláštní školy, schválen MŠMT ČR pod č.j. 22 980/97-22
2. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, schválen MŠMT ČR pod č.j. 24 035/97-22
3. Komplexní program výchovně vzdělávací péče o děti a mládež s tělesným postižením, doporučen MŠMT ČR pod č.j. 14 727/95-24
4. Vzdělávání dětí a mládeže s těžkým mentálním postižením v rehabilitačních třídách pomocné školy, povoleno MŠMT ČR jako experimentální ověřování pod č.j. 14 952/98-24

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

Učební plán zvláštní školy je upraven podle konkrétních potřeb žáků a podmínek školy s důrazem na řečovou výchovu, dorozumivací dovednosti, individuální logopedickou péči, zdravotní tělesnou výchovu, práci s výpočetní technikou. Pro žáky s multihandicapem jsou zpracovávány individuální výchovně vzdělávací plány.

Učební plán pomocné školy je přizpůsoben psychickým a fyzickým možnostem žáků až do výše povolené vzdělávacím programem. Specifikou je zdravotní tělesná výchova, řečová výchova, nonverbální komunikace, práce s výpočetní technikou. Pro všechny žáky jsou zpracovávány individuální výchovně vzdělávací plány.

Ve výchovně vzdělávacím procesu je využíváno i dalších schválených vzdělávacích programů pro těžce mentálně postižené děti (Alternativní komunikace, schváleno MŠMT ČR pod č.j. 27 323/95-24, Od prvního hlasu k prvním slovům, schváleno MŠMT ČR pod č.j. 25 301/95-24).

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Třída	Stupeň/ročník	Celkem žáků ve třídě	Z toho dívek	Poznámka
SpMŠ		8	3	
Příp.st.PŠ		6	2	
II. PŠ	/1	6	1	rehabilitační třída
III. PŠ	NS/1	9	4	integrován žák 2.r.ZvŠ
IV. PŠ	NS,VS/2,3,7	8	2	
V. PŠ	NS,SS,VS,PS/ 3,4,5,7,8,9	10	1	integrován žák 4.r.ZvŠ
I. ZvŠ	/1,2,3	8	4	integrován žák 4.r.PŠ
II. ZvŠ	/5,6,7,8	9	2	integrování žáci 7. a 10.r.PŠ
Celkem	6 tříd	64	19	

3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Dlouhodobé koncepční záměry jsou zpracovány. Vymezuje systematickou komplexní péči vzdělávací, výchovnou, léčebnou a rehabilitační, doplněnou o možnosti smysluplného využívání volného času zdravotně postižených dětí, kterou zabezpečuje tým speciálních pedagogů a dalších pomáhajících profesí v rozsahu různých typů a stupně postižení.

Významnou úlohu plní speciálně pedagogické centrum při škole, které poskytuje odbornou pomoc v procesu integrace postižených do společnosti v úzké spolupráci s rodinou, školou, školskými zařízeními a odborníky.

Ve střednědobém plánu práce jsou podrobně stanoveny cíle a úkoly pro jednotlivé typy speciálních škol a školských zařízení. Součástí je minimální preventivní program ve smyslu výchovy ke zdravému životnímu stylu, plán práce SPC s profilací služeb psychopedického charakteru, plán pedagogických a organizačních porad a úkoly materiálního zajištění výuky specializovanou technikou. Další části, strukturované do konkrétních úkolů a priorit, potřebné pro efektivní a kvalitní řízení, jsou zpracovány samostatně (např. kontrolní činnost, další vzdělávání pedagogických pracovníků, apod.).

Koncepce školy je jasná, srozumitelná. Plánování je systematické, funkční, plnění úkolů je sledováno, průběžně vyhodnocováno, efektivně funguje zpětná vazba. V případě speciální mateřské školy je roční plán rozsahem stanovených úkolů a cílů vzhledem k postižení dětí předimenzován. Koncepce a plán práce byl přijat všemi pedagogickými pracovníky a také rodiči.

Z hlediska konceptních záměrů a plánování lze školu hodnotit jako nadprůměrnou.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Týdenní rozvrh vyučování je v souladu s časovými dotacemi vyučovacích předmětů vzdělávacích plánů zvláštní a pomocné školy. Vzdělávací programy jsou rozpracovány v tematických plánech učiva. Zápisy v třídních knihách jsou identické s učebními osnovami a probíraným učivem.

Počet hodin, věnovaný jednotlivým vyučovacím předmětům, je spíše orientační. Obsah předmětů a výchovných složek se vzájemně překrývá. Výuka je převážně členěna do bloků. Ranní blok je zaměřen na rozumovou výchovu a vyučovacím předmětům naukového charakteru. Po svačině a relaxaci pokračuje vyučování blokem estetické a pracovní výchovy.

V každé třídě pracují souběžně dva pedagogičtí pracovníci - učitelka (speciální pedagog) a vychovatelka (příp. voják v civilní službě). Kromě frontální a skupinové výuky v učebnách je prováděna individuální výuka v odborných pracovnách (somatopéd, logopéd, surdopéd).

Velký důraz ve výchovně vzdělávacím procesu je kladen na řečovou výchovu, která kromě obecného rozvoje komunikačních dovedností a individuální logopedické péče představuje také formy nonverbální komunikace (práce s piktogramy, znak do řeči, výukové programy na počítači).

Stěžejní místo ve výchovně vzdělávacím programu má pracovní výchova. Dává žákům možnost získat dovednosti v domácích pracích a vaření, v dílenských a pěstitelských pracích a ve zpracování keramické hlíny. U žáků s těžší mentální retardací se pracovní vyučování

zaměřuje především na zvládnutí prvků sebeobsluhy, na výcvik k samostatnosti v situacích běžného života.

Další specifické vzdělávací a reedukační aktivity školy vycházejí z potřeb a požadavků rodičů a žáků a také podle podmínek školy. Pevné místo v týdenním rozvrhu hodin má zdravotní tělesná výchova a předmět dorozumívací dovednosti. Zdravotní tělesná výchova představuje řadu speciálních metod: nácvik používání kompenzačních pomůcek, posilování svalových skupin, polohování, reflexní terapie dle Vojty, Bobatha, vodoléčbu, magnetoterapii, hipoterapii. Ve vyučovacím předmětu dorozumívací dovednosti je obsahem psaní na psacím stroji, psaní na přídavném zařízení k psacímu stroji pro tělesně postižené, práce s televizní lupou, práce s počítačem, práce na počítači s hlasovým výstupem pro nevidomé.

Realizace výchovně vzdělávacího programu školy se všemi specifiky je konkretizována v podrobných individuálních výchovně vzdělávacích plánech pro většinu žáků. Plány jsou výsledkem týmové spolupráce pedagogických pracovníků školy a pracovníků speciálně pedagogického centra s podporou medicínských diagnóz. Každoroční hodnocení plnění je podkladem a východiskem pro plánování v následujícím školním roce.

Od školního roku 1998/99 je ve škole na základě pověření MŠMT ČR realizováno experimentální ověřování vzdělávání dětí a mládeže s těžkým mentálním postižením v rehabilitační třídě pomocné školy. Ta je umístěna na elokovaném pracovišti.

Obsahem výchovně vzdělávacího procesu v této třídě je především strukturalizace dětí v prostoru a čase a rozvoj komunikace. I přes nevyhovující prostorové podmínky jsou ostatní požadavky týkající se zdárného průběhu experimentu školou zajištěny.

Realizace učebních programů je v souladu s učebními dokumenty a s deklarovánými koncepčními záměry zřizovatele a školy.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Ředitelka adresně delegovala některé kompetence na vedoucí pedagogickou pracovníci elokovaného pracoviště a na ostatní pracovníky. Tyto kompetence jsou vyjádřeny ve jmenovacích dekretch a pracovních náplních pracovníků.

Priority v řídicí činnosti jsou jasně stanoveny v plánu práce školy. Koncepční řízení se opírá o centrálně formulované zásady dané učebním plánem a osnovami.

Pro řízení vydala ředitelka vnitřní organizační řád, který konkrétně vymezuje povinnosti žáků a učitelů, rodičů, odborných pracovníků, režimy dne pro jednotlivé typy škol a školských zařízení, hygienické a bezpečnostní předpisy a další pokyny. Tento řád obsahuje také části odpovídající školnímu řádu ve smyslu § 13 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb.

Poradním orgánem je pedagogická rada, která se schází nejméně pětkrát ročně. Jednání jsou písemně zdokumentována, záznamy obsahují relevantní informace. Organizační záležitosti jsou řešeny na operativních provozních poradách. Mimo to svolává ředitelka jednou týdně poradou širšího vedení, kterého se účastní zástupce metodického sdružení.

3.3.2 Personální struktura

Personálně je činnost školy, školských zařízení a SPC zajištěna 25 pracovníky, z toho je 19 pedagogických.

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	13	0	0	0	0	0	0	0
Vychovatelé	6	0	2	0	0	0	0	0
Celkem	19	0	2	0	0	0	0	0

Kontrolou bylo zjištěno, že výchovně vzdělávací proces je zajištěn pedagogy s plnou pedagogickou a odbornou kvalifikací. Jejich odborná a pedagogická způsobilost je v maximální míře využita. 100% hodin je odučeno kvalifikovaně. Věková struktura pedagogického sboru je příznivá.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Z údajů o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků je zřejmé, že sebevzdělávání a studium je prioritou koncepční činnosti vedení školy. Pedagogičtí pracovníci si zvyšují svou odbornost především v kurzech, které jsou zaměřeny na nové poznatky ve výchově a vzdělávání těžce mentálně postižených dětí a dětí s multihandicapem.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a účinně realizovány, řízení je efektivní. Personální struktura školy maximálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost.

Úroveň odborného a pedagogického řízení je nadprůměrná.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy je systematická. Ředitelka má vypracován plán hospitační činnosti na období prvního pololetí. Při inspekci byly předloženy záznamy z realizovaných hospitačních. Po každé sledované činnosti následuje kvalifikovaný rozbor vyučovací jednotky.

Výsledky kontrol pedagogických pracovníků jsou projednávány na organizačních poradách. Plnění úkolů ostatních zaměstnanců školy provádí ředitelka průběžně.

Pro přiznání nenárokových složek platu jsou stanovena kritéria. Výši osobních příplatků ovlivňuje především kvalita výuky, uplatňování nových forem práce, sebevzdělávání učitele, týmová práce, aktivita směrem k rodičům žáků, přínos pro prezentaci školy.

Hodnocení žáků se řídí platnými předpisy. Každý žák je vzhledem ke svému zdravotnímu postižení zohledňován. Klasifikace je u většiny žáků prováděna formou širšího slovního hodnocení v příloze k vysvědčení a katalogovému listu.

Systém kontroly a hodnocení je nadprůměrný.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je založen na pravidelných plánovaných organizačních poradách a jednáních pedagogické rady. Aktuální informace pro všechny pracovníky jsou zveřejňovány na nástěnce. Mimořádná dění ve škole bývají vhodnou formou sdělována i žákům (úměrně jejich postižení).

Důvěrné informace o žácích i zaměstnancích školy jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Kvalita služeb pro rodiče má dobrou úroveň. Mnozí z nich se s pracovníky školy setkávají denně. Každý měsíc se koná konzultační schůzka rodičů s třídními učiteli. Poznatky z těchto setkání bývají projednávány na organizačních poradách.

Nepominutelný význam pro rodiče a žáky má práce odborníků speciálně pedagogického centra. Ti jsou garantem odborné, komplexní péče. Přínosem pro žáky i jejich rodiče jsou návštěvy psychologa ze SPC v rodinách. V poslední době se osvědčuje realizace videotréninku - interakce se zaměřením na pozitivní komunikaci s rodiči a postiženým dítětem, kterou provádí psycholog v domácím prostředí.

Dvakrát v roce se pro veřejnost konají dny otevřených dveří. Tato aktivita má ve městě již dobrou tradici, o čemž svědčí nemalá účast návštěvníků. Škola se také prezentuje různými články v regionálním tisku.

V rámci inspekční činnosti provedla ČŠI průzkum hodnocení školy pomocí dotazníků pro rodiče. Dotazníky vyplnilo 34 rodičů. Z odpovědí lze konstatovat, že 94,1% rodičů je zcela spokojeno s informačními službami pro rodiče, 5,9% rodičů je spíše spokojeno. Nikdo nevyjádřil nespokojenost.

Vnitřní a vnější informační systém školy lze hodnotit jako nadprůměrný.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace školy je vedena řádně v souladu s platnou legislativní normou. Je vedena na předepsaných tiskopisech, je zpracována funkčně a přehledně uložena.

Dokumentace správního řízení ředitelky školy je zpracována v souladu se správním řádem.

Úroveň povinné dokumentace lze hodnotit jako nadprůměrnou.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 je zpracována v souladu s § 17e odst. 2,3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb. Dle záznamu byla projednána na poradě pracovníků školy a předložena školskému úřadu. Její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Výroční zpráva má velmi dobrou formální a administrativní úroveň. Analytická úroveň zprávy je spíše nižší a proto jen v malé míře se může stát východiskem pro další práci školy.

Výroční zprávu o činnosti školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční hospodaření školy je zajišťováno

- 1) státními dotacemi poskytovanými ŠÚ v Kroměříži
- 2) sponzorskými dary, prostředky nadace Radost
ad1)

Rozpočet poskytuje školský úřad dle zákonných norem. Po provedených úpravách v rámci několika úsporných opatření pokrývá rozpočet nejnútnejší provoz (energie, světlo, teplo, voda). Jelikož nebyly navýšeny finanční prostředky, provedla ředitelka rozpočtové opatření - převedení částky z vlastních mzdových prostředků na provoz.

Prostředky na investice nebyly škole poskytnuty.

Finanční příspěvky na běžné učební pomůcky činí 40 000 Kč.

Z odpisových prostředků (FRIM) pořídila škola v letošním roce řečový trenér a počítač pro výuku nevidomého žáka.

ad2)

Drobné učební pomůcky (pastelky, fixy papír atd.) jsou financovány ze sponzorských darů.

V okrese vyvíjí významné aktivity nadace Radost, která podporuje svými finančními dary péči o děti se zdravotním postižením. Z těchto prostředků jsou škole sponzorovány sportovní, kulturní a rehabilitační akce (plavání, školy v přírodě, hipoterapie a další).

Ve smyslu příslušné legislativy je vedena evidence investičního majetku a drobného inventáře. Evidence je pečlivá, všechny namátkově kontrolované předměty byly řádně označeny. Inventarizace je prováděna pravidelně, v souladu s předepsanými směrnicemi.

V průběhu provozu školy proběhly finanční a hygienické kontroly (OHS, FÚ, ŠÚ a Okresní správa sociálního zabezpečení).

Finanční prostředky jsou využívány efektivně ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího procesu. Poskytovaný rozpočet umožňuje realizaci vzdělávacího programu v omezené míře.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Výchovně vzdělávací činnost probíhá ve dvou od sebe značně vzdálených budovách. V hlavní budově byla provedena adaptace vnitřních prostor na bezbariérové řešení. Původně plánovaná další úprava zadního traktu a přístavba hlavní budovy se neuskutečnila. Škole tak chybí především odborné pracovny, dílny a tělocvična. Postrádány jsou i relaxační prostory a skladové místnosti.

Elokované pracoviště ve druhé budově nemá bezbariérové úpravy. Vzdálenost obou budov a neřešení dalšího zkvalitnění stávajících prostorů tohoto pracoviště způsobuje v provozu školy, a tím i v péči o děti s multihandicapem, problémy především v komplexní rehabilitaci, pracovní terapii a stravování žáků.

Vzhledem k trvalému nárůstu počtu žáků školy dostává se postupně umístění části vzdělávacích aktivit školy v druhé budově na hranici únosnosti. Kritická situace v prostorové dimenzi je pro experiment rehabilitační třídy a především pro přípravný stupeň pomocné školy. Z hlediska výchovně vzdělávacího programu a z hlediska počtu zařazených těžce mentálně postižených dětí jsou prostory jejich učeben nevyhovující.

Učebny a speciální pracovny v obou budovách jsou funkčně, moderně zařízeny. Dostatečně je škola vybavena základními učebnicemi a učebními texty. Fond učebnic je aktualizovaný a odpovídá vzdělávacímu programu školy. Pro individuální potřeby žáků se vzhledem k typu a stupni postižení postupně doplňuje.

Škola vlastní základní učební pomůcky, některé (velké demonstrační tabule, přehledy učiva a počítadla) pouze v omezené míře, jiné zcela postrádá. Drobnějších pomůcek pro individuální využití přímo na pracovních místech žáků má škola dostatek.

Fond učebních pomůcek je cíleně doplněn a stále zkvalitňován speciálními edukativními a kompenzačními pomůckami pro individuální terapii v oborech logo-, tyflo-, somato- a psychopedie. Didaktická a výpočetní technika je funkčně využita pro speciální výukové programy. Jako kompenzační pomůcku vlastní škola osobní automobil Škoda.

Učitelská knihovna obsahuje aktuální odbornou speciálně pedagogickou literaturu. Je neformálně využívána pro další odborný růst pedagogických pracovníků školy. Žákovská knihovna je především fondem pro společnou doplňkovou četbu v rámci vyučovacích hodin českého jazyka v ZvŠ a čtení v PŠ.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti školy vzhledem k absenci některých důležitých prostor jsou spíše podprůměrné, na elokovaném pracovišti spíše nevyhovující. Zařízení školy a vybavení nábytkem, pomůckami a učebními texty je spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Pracovní prostředí cíleně respektuje individuální handicapy žáků. Pracovní místa žáků jsou převážně vybavena speciálním nábytkem, jenž umožňuje vykonávat školní činnosti dětem s poruchami hybnosti. Bezbariérové řešení v hlavní budově umožňuje bezproblémový pohyb žáků po celé budově včetně upraveného sociálního zařízení.

V budově elokovaného pracoviště je pohyb imobilních žáků omezen bariérami, do patrových prostor je jim výstup umožněn speciálním vozíkem, případně jsou přenášeni pracovníky školy. Elokované pracoviště má specifické prostory a vybavení pro zdravotní a léčebnou tělesnou výchovu, rehabilitační zařízení a pomůcky pro vodoléčbu a magnetoterapii. Na tomto pracovišti je také malá pracovna pro individuální logopedickou péči. Z hlavní budovy jsou žáci na individuální terapii převáženi školním osobním vozidlem. Z hlediska psychohygieny je na tomto pracovišti nevyhovující stísněný prostor v učebnách pro přípravný stupeň pomocné školy a pro rehabilitační třídu. Jako problematický se jeví také prostor pro vodoléčbu.

V obou budovách jsou velmi dobré světelné podmínky a příjemná tepelná pohoda. Všude je čisto a uklizeno. Příjemné pracovní prostředí pro žáky i zaměstnance dotváří účelové doplňky, předměty a artefakty převážně z přírodních materiálů na vysoké estetické úrovni.

Režim vyučovacího dne a rozvrh hodin jsou sestaveny v souladu s psychohygienickými a didaktickými zásadami. Volnost a variabilita denního programu vychází ze zdravotního stavu žáků a jejich individuálních výchovně vzdělávacích a rehabilitačních plánů.

Pitný režim částečně zabezpečuje škola (vaření čaje), částečně si žáci tekutiny přinášejí z domova.

Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávacího procesu lze převážně hodnotit jako nadprůměrné, psychohygienické podmínky některých činností na elokovaném pracovišti jsou spíše nevyhovující. Estetická úroveň vybavení v obou budovách je vynikající.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

V rámci komplexní inspekce byly provedeny kontrolní hospitace ve dvou hodinách čtení a psaní, jedné hodiny věcného učení, hudební výchovy a pracovního vyučování v pomocné škole a v hodinách matematiky a prvouky ve zvláštní škole.

Čtení a psaní

Výuka probíhala diferencovaně jednak podle ročníků zařazených žáků ve třídě, jednak podle jejich individuálních schopností a potřeb. Vyučující volila optimální metodické postupy a přiměřené pracovní tempo. Činnosti žáků byly plynule střídány. Na pracovních místech měli žáci k dispozici odpovídající pracovní materiál a pomůcky. Průběžně byli pozitivně motivováni pochvalou a povzbuzením. Mezi učitelkou a vychovatelkou existovala profesionální součinnost. Relaxační chvilka byla zařazena až v závěru vyučovací jednotky, v průběhu práce nedostali žáci příležitost ke změně polohy těla. V učebně nebyly k dispozici velké demonstrační pomůcky.

Také ve druhé sledované vyučovací hodině čtení a psaní v bloku s věcným učením bylo vyučování promyšlené, efektivně zorganizované. Probíhalo diferencovaně s ohledem na schopnosti a možnosti žáků a jejich zařazení do příslušných stupňů. Při individuální práci se žákem byla maximálně využita vychovatelka. Spolu s učitelkou tvořily sešraný a dobře fungující pracovní tým.

Během celé vyučovací jednotky byl kladen důraz na individuální přístup, pozitivní motivaci a stimulaci žáků. Nenásilnou formou se střídala individuální práce učitelky se žákem v lavici, u tabule, samostatná práce ostatních žáků v lavicích, frontální práce s celou třídou.

Žáci pracovali intenzivně, se zájmem. Požadované úkoly byly přiměřené, neustále probíhala zpětná kontrola jak ze strany učitelky, tak ze strany žáků. Prokazatelně bylo dbáno na dodržování pedagogických a didaktických zásad. Z hlediska psychohygieny bylo kladně

hodnoceno střídání činností, žákům byl umožněn pohyb po třídě, zařazeny byly relaxační chvílky.

V celém vyučovacím bloku měli žáci k dispozici dostatečné množství názorných a manipulačních pomůcek a obrázkového materiálu.

Projev obou pedagogických pracovníků byl kultivovaný, empatický.

Vyučovací hodina čtení a psaní byla hodnocena jako spíše nadprůměrná, druhá vyučovací jednotka čtení, psaní a věcného učení jako vynikající.

Hudební výchova

Vyučovací hodina hudební výchovy byla zaměřena především na vlastní hudební činnosti a estetický hudební prožitek žáků. K hudebnímu projevu byli žáci vhodně motivováni, i za využití mezipředmětových vztahů. Funkčně byla zařazena dechová a rytmická cvičení. Kultivovaný zpěv vychovatelky byl podpořen hrou na hudební nástroje. Také žáci se jednoduchým způsobem zapojili do rytmického doprovodu písní. Pro hudební hádanky byly využity i melodické nástroje Orffova instrumentáře. Mile překvapivá byla prezentace sólové hry žáka na zobcovou flétnu.

Vyučovací hodina hudební výchovy byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Pracovní vyučování

Žáci měli připraveno dostatek materiálu a pomůcek. Podle pokynů a rady vyučujících pracovali samostatně a se zaujetím. Obě pedagogické pracovnice průběžně kontrolovaly a hodnotily žákovské činnosti. Dbáno bylo na zásady bezpečnosti a na zdravotní a hygienická hlediska. Pracovní činnosti žáků byly v průběhu vyučovací jednotky vhodně střídány. Vyučovací blok byl cíleně členěn relaxační chvílkou.

Vyučovací hodina pracovního vyučování byla hodnocena jako nadprůměrná.

Matematika

Učivo bylo diferencováno podle ročníků ve třídě. Žáci pracovali převážně samostatně podle pokynů a rady vyučující a vychovatelky. V průběhu vyučovací hodiny byla vystřídána řada činností, žáci byli stále zaměstnaní. Pro samostatnou práci měli připraveno dostatek učebního materiálu. Přístup vyučujících k žákům byl klidný a laskavý. Především individuálně se učitelka věnovala nevidomému žáku za podpory speciálních učebních pomůcek.

Při některých matematických činnostech žáci evidentně postrádali větší demonstrační pomůcky a matematické tabule. S jedinou výjimkou pracovali žáci pouze v lavicích, psaní bylo příliš dlouhé, bez pohybu a relaxace. Sešity žáků nemají příliš dobrou grafickou úpravu.

Vyučovací hodina matematiky byla hodnocena jako průměrná.

Prvouka

Vyučování mělo spíše frontální charakter bez diferenciacce podle ročníků či schopností žáků. Učivo a činnosti byly vhodně motivovány. Nové poznatky vycházely z žákům známých situací a z konkrétních prožitků. V průběhu hodiny byly střídány rozmanité činnosti, hravé formy práce, rozvíjení řeči a relaxační chvílky. Učení bylo podpořeno vhodnými pomůckami

pro demonstraci i samostatnou práci. Činnost učitelky podle potřeby doplňoval muž - voják v civilní službě.

Vyučovací hodina prvouky byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Výsledky učení jsou ovlivňovány individuálními schopnostmi a možnostmi žáků. Ve sledovaných vyučovacích hodinách projevovali žáci znalosti a dovednosti v přiměřené kvalitě a v žádoucím rozsahu. V některých činnostech dosahovali překvapivě dobrých výsledků (ovládání výpočetní techniky). Žáci jsou vedeni vyjadřovat v rámci svých možností své názory a postoje.

Z hlediska úrovně výsledků učení se škola jeví jako spíše nadprůměrná.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Školní řád promyšleně posiluje u žáků mravní hodnoty a pozitivními formulacemi je směřuje k dodržování pravidel mezilidských vztahů, ke kultivovanému a zdvořilému chování a jednání. Při kontrolních hospitacích vládlo v učebnách příznivé psychosociální klima. Žáci byli vedeni ke klidné, soustředěné práci, k vzájemné pomoci a toleranci. Jejich chování k sobě navzájem bylo přátelské, bez prvků agrese. Ve škole se po dobu inspekce nevyskytly negativní projevy chování.

Pedagogičtí pracovníci ve výchovně vzdělávacím procesu cíleně vytvářeli prostor a podmínky pro individuální rozvoj osobnosti žáků.

Z hlediska rozvoje osobnosti žáků a utváření všeobecné kulturnosti lze školu hodnotit jako nadprůměrnou.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Ve škole není ustanoven výchovný poradce. Je však vytvořen účinný a kvalifikovaný systém péče a odborného vedení jednak přímo třídními učiteli, jednak odbornými pracovníky SPC (psycholog, sociální pracovníce). O všech žácích je vedena speciálně pedagogická dokumentace, včetně individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Poradenská a metodická činnost je poskytována nejen rodičům a žákům školy, ale také širší pedagogické veřejnosti, která přichází do kontaktu se zdravotně postiženými dětmi.

Problematika protidrogové prevence, prevence kriminality a dalších negativních jevů je zapracována v příloze plánu práce školy. Konkrétní prevence se zaměřuje především na výchovu ke správnému životnímu stylu a vytváření žádoucích stereotypů a vzorců chování v současném i budoucím životě žáků i jejich rodičů

Služby výchovného poradenství lze hodnotit jako nadprůměrné.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Při doplňování výchovně vzdělávacího programu dalšími aktivitami a zájmovými činnostmi opírá se škola o četné a pravidelné kontakty s mnoha institucemi, po stránce financování pak o prostředky nadace RADOST. Veškerá mimovyučovací činnost školy směřuje k otevírání se světu majoritní zdravé populace, k maximálnímu zapojení dětí do estetickových, ekologických a sportovních činností. I v mimovyučovacím čase pokračují některé léčebné a rehabilitační aktivity, jako je např. hipoterapie.

Výsledky práce dětí ve vyučování i v bohaté nabídce zájmové činnosti prezentuje škola na besídkách a kulturních vystoupeních, výstavách a jiných akcích pro rodiče a širokou veřejnost. Vytváří tak podmínky pro upevňování sounáležitosti žáků se svou školou. Estetickou úpravou školy a stykem s živou kulturou na koncertech a výstavách podporuje škola rozvíjení estetických potřeb žáků.

Další aktivity, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy, lze hodnotit jako nadprůměrné.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Škola sdružuje kromě zvláštní a pomocné školy pro žáky s více vadami také přípravný stupeň pomocné školy, speciální mateřskou školu pro děti s více vadami, školní družinu, školní klub a speciální pedagogické centrum pro mentálně postižené.

Přípravný stupeň pomocné školy

V rámci inspekční činnosti byla provedena kontrolní hospitace v předmětu smyslová výchova v přípravném stupni pomocné školy.

Vzhledem k počtu žáků a jejich postižení je prostorově třída přípravného ročníku zcela nevyhovující, rozměry pracovního místa neodpovídají hygienické normě.

Organizace vyučování nebyla dobře promyšlená (nebylo např. využito rozdělení žáků do dvou skupin, které by se v krátkých časových intervalech při řízené výuce vystřídalily). Učitelka neměla k dispozici pomocnou asistentku.

K procvičování a opakování barev a pojmů nebyly zvoleny vhodné pomůcky. Úkoly pro žáky byly nepřiměřeně náročné, žáci brzy ztratili zájem, byli neklidní, nesoustředění. Činnost žáků, trvající 30 minut a v omezeném prostoru, byla pro takto postižené žáky jednotvárná a zatěžující. Požadavky učitelky žáci nezvládli.

Vzhledem ke stísněnému prostoru, nevhodné organizaci vyučování, jednotvárné činnosti bez možnosti pohybového uvolnění, s málo atraktivními pomůckami nebyly v plné míře dodrženy pedagogické a psychohygienické zásady.

Úroveň činnosti učitelky byla ve sledovaném předmětu podprůměrná.

Speciální mateřská škola

Mateřská škola je předškolní zařízení s polodenním provozem. Výchovně vzdělávací činnost vychází z časově tématických plánů, které doplňují Program výchovné práce pro MŠ (1983) a individuálních výchovně vzdělávacích programů. Kontrolou bylo zjištěno, že roční plán práce je stanoveným množstvím a náročností úkolů předimenzován. Vzhledem k zařazeným těžce postiženým dětem je nerealizovatelný.

Výchovně vzdělávací program je doplňován s pravidelnou každodenní frekvencí logopedickou péčí, polohováním, zdravotní TV, vodoléčbou a magnetoterapií, a to v době dopolední, do 10 hodin. Kontrolní hospitační činností bylo zjištěno, že je problematické provádět krátkou řízenou skupinovou činnost se všemi přítomnými dětmi. I z tohoto důvodu je plnění úkolů, vyplývajících z ročního plánu, ztíženo, především v oblasti socializace dětí.

Stěžejní formou činnosti učitelek ve speciální MŠ zůstává individuální práce s dítětem. Při hospitaci byla zaznamenána vysoce profesionální práce třídní učitelky s instabilním dítětem, které připravovala na kontrolní psychologické vyšetření.

Učitelka se každodenně písemně připravuje, diferencuje požadavky na jednotlivé děti, což se projevilo ve správně voleném a promyšleném postupu, metodách a pomůckách. Učitelka se intenzivně účastní různých vzdělávacích akcí, aby si neustále rozšiřovala a zdokonalovala své teoretické vlastnosti. Takto zodpovědný přístup nebyl prokazatelný u druhé učitelky ve třídě.

Materiálně technické podmínky jsou v MŠ vyhovující. Standardní nábytek je doplněn o řadu rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Uspořádání dne ne zcela odpovídá psychohygienickým zásadám. V režimu dne chybí z důvodů intenzivní doplňkové léčebné péče krátkodobý pobyt venku. Pitný režim je zaveden.

Školní družina a školní klub

Činnost školní družiny probíhá v době od 12 hodin v prostoru mateřské školy. Je koncipována jako pokračování výchovně vzdělávací práce s cílem rozvíjet zájmovou činnost dětí. Současně zabezpečuje odpolední péči o děti z pomocné a zvláštní školy z hlavní budovy.

Obsah výchovy je v obou zařízeních rozmanitý, věnuje se rozvoji osobnosti žáků v oblasti tělovýchovných, výtvarných, hudebních a pracovních aktivit. Současně si žáci v návaznosti na školu upevňují zájmovou činností své dovednosti a sebeobslužné návyky. Práce dětí je většinou skupinová, napomáhá rozvíjet kamarádské vztahy mezi dětmi a také uvědomovat si svou sociální roli ve skupině. Součástí programu je rovněž relaxace a léčebná terapie. V obou zařízeních mají děti také dostatek prostoru pro volnou činnost a hry.

Dokumentace obou školských zařízení je vedena v souladu s legislativní normou.

Úroveň sledované pedagogické činnosti učitelky v mateřské škole byla vynikající.

Úroveň sledovaného výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině a školním klubu byla hodnocena jako nadprůměrná.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Speciální školy a speciální školská zařízení pro žáky s více vadami poskytují komplexní výchovně vzdělávací péči o děti a žáky s multihandicapem na velmi dobré úrovni.

Ve sledovaných oblastech nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů.

Pozitiva:

- Škola má jasně stanoveny a naplňovány koncepční cíle a úkoly z hlediska dlouhodobého i strategického vývoje.
- Úroveň pedagogického a odborného řízení je nadprůměrná.
- V pedagogickém sboru je vysoký podíl kvalifikovaných odborníků.
- Výchovně vzdělávací proces je vyrovnaně propojen s léčebně rehabilitační péčí.
- Speciálně pedagogická diagnostika a zpracování individuálních výchovně vzdělávacích plánů jsou výsledkem týmové spolupráce odborníků.
- Škola je velmi dobře vybavena manipulačními pomůckami pro středně a těžce mentálně handicapované děti a žáky. Postupně, dle ekonomických možností školy, je pořizováno i náročnější technické vybavení (výpočetní technika a její programové vybavení).
- Další mimovyučovací aktivity propojují svět handicapovaných dětí a žáků školy s životem zdravé populace.
- Finanční prostředky poskytované státem škola efektivně využívá.

Negativa:

- Prostorové podmínky elokovaného pracoviště jsou pro některé aktivity školy vzhledem k výchovně vzdělávacímu programu a počtu žáků nevyhovující.
- V návaznosti na nevyhovující prostor nemohou být v některých učebnách a v sociálním zařízení elokovaného pracoviště realizovány činnosti v souladu s psychohygienickými zásadami.
- Škola je zatím v omezené míře vybavena většími demonstračními pomůckami (nástěnné tabule, přehledy učiva apod.).

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

Vzhledem k perspektivě dalšího nárůstu počtu dětí a žáků ve škole doporučuje ČŠI ředitelce školy zahájit jednání se zainteresovanými subjekty o přemístění aktivit elokovaného pracoviště do vhodnějšího objektu.

Méně podstatné negativní skutečnosti, uvedené v textu zprávy, i některé drobnější administrativní nedostatky byly s vedením školy projednány a školní inspekce doporučila ředitelce přijetí efektivních opatření k jejich odstranění.

5.6 Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
98-12-18		nebyly podány